

Історія економіки та економічної думки

Викладач: к. е. н. Фертикова Т. М.

Результати:

має знати:

- ✓ особливості розвитку економічної сфери життєдіяльності, еволюцію відносин в сферах виробництва, розподілу, обміну та споживання в різних країнах світу;
- ✓ історію економічних вчень від зародження людства до наших днів, особливості її розвитку на кожному етапі;
- ✓ сутність, значення, зв'язок із станом розвитку економіки в країнах виникнення найбільш відомих у світі економічних теорій: меркантилізму, фізіократів, класичної політичної економії, економічної теорії марксизму, маржиналізму, інституціоналізму, неолібералізму, кейнсіанства тощо;
- ✓ основні ідеї визначних економістів минулого (У.Петті, П. Буагільбера, Ф.Кене, А.Тюрго, А.Сміта, Д.Рікардо, Ж.-Б.Сея, Т.Мальтуса, Дж.Мілля, К.Маркса, К.Менгера, О. фон Бем-Баверка, Ф. фон Візера, У.Джевонса, Л.Вальраса, А.Маршалла, Д.Кларка, В.Парето, Т.Веблена, Д.Робінсон, Дж.Кейнса, П.Самюельсона, В.Леонтьєва, Л.Канторовича, М.Фрідмена, В.Ойкена, Л.Ерхарда, Ф.Хайєка та ін), а також основні досягнення вітчизняної економічної думки;

має вміти:

- ✓ аналізувати теорії видатних економістів, визначати їх зв'язок з попередніми та наступними економічними концепціями;
- ✓ застосовувати набуті знання для аналізу сучасного економічного становища в Україні і в світі;
- ✓ прогнозувати можливі наслідки економічних процесів, політики урядів різних країн;
- ✓ вести дослідницьку роботу з історії економіки та економічної думки.

Формат: дисципліна циклу професійної підготовки

Обсяг: 4 кредити ECTS, з яких 30 годин лекційних занять, 15 годин групових занять та 78 годин самостійної роботи; 65 % аудиторного навантаження.

Мета: формування уявлень студентів щодо особливостей еволюції економічних поглядів, їх спадковості та прогресу, взаємозв'язку та взаємовпливу розвитку економічної сфери життєдіяльності та економічної теорії в хронологічному порядку з моменту зародження економічних відносин до сьогодення.

Тематика курсу:

Розділ I. Розвиток економіки та зародження економічної думки у доринковий період

Тема 1. Господарство східних стародавніх країн. Зародження економічної думки. Розвиток економіки та економічної думки античних держав

Тема 2. Розвиток економіки в часи Середньовіччя. Пам'ятки економічної думки

Тема 3. Мануфактурний період розвитку європейських країн в XVI - на поч. XVIII ст.. Меркантилізм. Фізіократія. Зародження класичної школи політекономії.

Розділ II. Еволюція економічних відносин та становлення економічної науки підчас формування ринкової економічної системи

Тема 4. Промисловий переворот та його економічні наслідки в європейських країнах. Економічна теорія А.Сміта.

Тема 5. Розвиток класичної школи політекономії в першій половині XIX ст.

Тема 6. Критичний напрям політекономії (I половина XIX ст.). Економічна теорія марксизму

Розділ III. Розвиток світового господарства та економічної науки наприкінці XIX-XX ст.

Тема 7. Характеристика світового господарства в II пол. XIX – на поч. XX ст.

Тема 8. Маржиналізм та становлення неокласичної традиції в економічній теорії. Національна політекономія в Німеччині. Історична школа в Німеччині.

Тема 9. Особливості становлення капіталізму на українських землях. Розвиток економічної думки в роботах українських вчених (XIX – поч. XX ст.).

Тема 10. Світове господарство між двома світовими війнами.

Тема 11. Розвиток світової економіки в II пол. XX ст.

Тема 12. Розвиток економічної науки в першій третині XX ст.. Кейнсіанство.

Тема 13. Неолібералізм та неоконсерватизм (XX ст.)

Тема 14. Інституціоналізм. Неоінституціоналізм (кін. XIX – XX ст.). Теорії трансформації суспільства (II пол. XX ст.)

Тема 15. Розвиток економіки України в умовах радянської економічної системи. Радянська економічна думка

Історія економіки та економічної думки

Компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення та функціонування бізнесу, в т.ч. у сфері послуг, підприємницьких, торговельних і біржових структур.

Програмні результати:

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці, зокрема у бізнесі, в т. ч. у сфері послуг.

Історія економіки та економічної думки

Оцінювання та види робіт:

- ✓ Усні відповіді на практичних заняттях – $4 \cdot 5 = 20$ б.
- ✓ Самостійні роботи на практичних заняттях – $4 \cdot 5 = 20$ б.
- ✓ Тестування – $2 \cdot 10 = 20$ б.
- ✓ Іспит – 40 б.

Матеріально-технічне забезпечення:

Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер);
доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi;
OS: Windows, Android, iOS; Browsers: Chrome / Opera / Mozilla Firefox / MS Edge; програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, Google Meet, Система електронного навчання Moodle 3.9

Академічна доброчесність:

передбачає індивідуальне виконання практичних завдань, контрольних робіт. У разі наявності текстових збігів, копіюванні або фальсифікації даних, робота не буде зараховуватися.

Вимоги до робіт та критерії оцінювання:

✓ Усні відповіді на практичних заняттях

Студент активно працює протягом заняття, демонструє підготовку за всіма питаннями, самостійно та лаконічно формулює правильні відповіді на питання, надає влучні оціночні судження.

✓ Самостійні роботи на практичних заняттях

Відповідь на питання правильна, повна, логічна, самостійно сформульована.

✓ Тестування

Кількість балів рахується, виходячи з кількості правильних відповідей.

✓ Іспит (4 питання)

Відповідь правильна, повна, логічна. Студент демонструє знання матеріалу, характеризує процеси та явища в потрібний період часу та розуміє взаємозв'язки між ними, знає представників, ідеї економічних шкіл, спроможний порівняти та проаналізувати їх.